

Magija

Seminarska naloga

1. UVOD.....	3
2. SIMPATIČNA MAGIJA.....	4
3. HOMEOPATSKA MAGIJA.....	4
4. HOMEOPATSKA MAGIJA NA SLOVENSKEM PODEŽELJU.....	5
5. PRENOSNA MAGIJA.....	5
6. ČRNA MAGIJA.....	5

7. BELA MAGIJA.....	6
8. PREMIKANJE NA DALJAVO-MAGIČNA TELEKINEZA.....	6
9. MODELI MAGIJE.....	7
10. KAKO UPORABLJAMO MAGIČNA ORODJA?.....	9
11. LITERATURA.....	10
1. UVOD.....	3
2. SIMPATIČNA MAGIJA.....	4
3. HOMEOPATSKA MAGIJA.....	4
4. HOMEOPATSKA MAGIJA NA SLOVENSKEM PODEŽELJU.....	5
5. PRENOSNA MAGIJA.....	5
6. ČRNA MAGIJA.....	5
7. BELA MAGIJA.....	6
8. PREMIKANJE NA DALJAVO-MAGIČNA TELEKINEZA.....	6
9. MODELI MAGIJE.....	7
10. KAKO UPORABLJAMO MAGIČNA ORODJA?.....	9
11. LITERATURA.....	10

1. UVOD

Človek se je že v najstarejših obdobjih svojega življenja srečeval z naravnimi silami, ki so kruto krojile njegovo življenje. Ko je bil človek nabiralec sadežev, še posebej pa kasneje, ko se je oprijel lova, živinoreje in poljedelstva, je že skušal vplivati na vremenske razmere. Pozimi se je proti mrazu bojeval z ognjem, kateremu je kmalu pripisoval nadnaravno moč. Skušal je preprečiti bližajoče se nevihte, ob suši je želel vplivati na oblake, da bi dež namočil zemljo,...

Danes le s težavo ugotavljamo, ali je starejša magija ali religija. Najbrž sta se oba miselna procesa razvijala nekako sočasno. Zavedati pa se moramo, da je magija v svojih zgrešenih naravnih zakonitostih neprimerno bližja sodobni znanosti kot religija. Magija namreč ne priznava nadnaravnih sil in vsemogočnih božanstev. Njeno načelo je, da je vse dogajanje v naravi posledica naravnih zakonov, na katere pa lahko človek s svojim razumom in dejanji vpliva in si tako podreja naravne sile v svoje dobro. Homeopatska ali imitativna simpatična magija je postala najpomembnejše »čarovno orodje« za uravnavanje naravnih sil in preprečevanje bolezni, torej sredstvo, s katerim je skušal preprost človek premagati temo zla in sovražnega. Sprva je magija primitivnim ljudstvom služila le v dobre namene, kasneje pa se je pričela uporabljati tudi za zla dejanja. Rojena je bila »črna magija«, ki je v verovanju primitivnega človeka kmalu postala znatno pomembnejša od »bele magije«. Človek torej z magičnim »čaranjem« ni več uravnaval le vremena ali boljše rodovitnosti polj. Boj svetlobe proti temi se je čestokrat preobrazil v boj teme proti svetlobi, ko je človek v svoji zlobi do sočloveka z magijo skušal pričarati nevihte, točo, sušo in svojemu sovražniku povzročati bolezni ali celo smrt. Najbrž se je šele s pojavom »črne magije« dokončno uveljavila tudi magija prenosa oziroma »prenosna magija«, ki je temeljila na napačno zasnovanem naravnem zakonu, da so deli telesa, ki so bili nekoč v sestavi, vedno v sestavi, tudi tedaj, ko je njihov fizični stik že zdavnaj prekinjen. »Prenosna magija« je nekim ljudem največkrat služila ubijanju ali povzročanju bolezni na velike razdalje. Hkrati z magijo se je v miselnosti preprostega človeka razvijala tudi protimagija. Primitivni človek je bil namreč prepričan, da se lahko proti magičnim »čarovnijam« bojuje le z magijo, ki »čar« uniči ali vsaj omili. Torej imamo spet opraviti s človekovim poskusom boja zmage nad zlim. Čeprav je verovanje v magijo morda staro skoraj toliko kot človeški rod, primitivna ljudstva po svetu še vedno posegajo po magičnih sredstvih. In kar je še zanimivejše, vero v magično »čaranje« še danes srečujemo celo v civiliziranih družbah. Zažiganje kresov si brez dvoma lahko razlagamo kot homeopatsko pomoč umirajočemu soncu, da le-to ne bi oslabelo na svoji nebesni poti in da bi ponovno dobilo svojo toploto.

Antropologi in tudi pripadniki nekaterih plemen običajno z belo magijo označujejo medicino, ki se uporablja v dobro, prav tako pa tudi različna dejanja in obrede, ki naj bi pomagali bolniku. Kljub temu pa domorodce navadno bolj zanima črna magija. Ob vsaki nesreči iščejo krivca, ki je nesrečnemu človeku škodil z magijo.

Raymond Firth deli magične praktike pri primitivnih plemenih v štiri skupine. V prvo skupino uvršča tako imenovane produktivne obrede (magijo ob lovu, magijo za doseganje plodnosti, dežja, uspešnega ribolova...). V drugo skupino uvršča tako imenovane tabuje za zavarovanje premoženja, magijo za vračilo dolgov, za preprečevanje nesreče, za zdravljenje bolezni. V tretjo skupino uvršča magijo za uničevanje sovražne magije, ki je naperjena proti posameznikom. V četrto skupino pa uvršča čarovniško magijo za uničevanje premoženja nekoga drugega, za povzročanje neviht, bolezni in smrti. Seveda ta razdelitev ni popolna, saj bi morali vanjo uvrstiti še vedeževanje in bjanje.

2. SIMPATIČNA MAGIJA

Ko škotski antropolog James George Frazer v knjigi Zlata veja razpravlja o načelih simpatične magije, poudarja, da je magija zasnovana predvsem na dveh miselnih tokovih. Po prvem načinu naj bi podobno povzročalo podobno; posledica dejanja je podobna svojemu vzroku. To Frazer imenuje »zakon podobnosti«. Po drugem načinu pa naj bi stvari, ki so bile nekoč v medsebojnem stiku, delovale druga na drugo-in to neredkokdaj na veliko razdaljo-še po koncu fizičnega stika. To Frazer imenuje »zakon dotika ali prenosa«. Frazer pravi, da lahko čaranje, ki temelji na »zakonu podobnosti«, imenujemo homeopatska ali imitativna magija. Čaranje, ki je zasnovano na »zakonu dotika ali prenosa«, pa je prenosna magija. Homeopatska magija torej domneva, da so stvari, ki so podobne drugi, enake; prenosna magija pa domneva, da so stvari, ki so bile v dotiku z drugo stvarjo ali osebo, stalno v dotiku z njo. V praksi se obe načeli simpatične magije pogosto združujeta. Obe namreč predpostavljata, da stvari delujejo druga na drugo na daljavo, in to s pomočjo skrivnostne simpatije.

3. HOMEOPATSKA MAGIJA

Malajska homeopatska magija: človek, ki želi škodovati svojemu sovražniku, vzame odpadke njegovih nohtov, las, obrvi, pljunkov..., vse to pa v tolikšni količini, da se lahko predstavi vsak del telesa osovražene osebe. Iz teh odpadkov in voska iz zapuščenega čebeljega panja »čarovnik« napravi sovražnikovo podobo in jo v presledkih žge nad plamenom sedem noči zaporedoma; pri tem govori besede:«Ni to vosek, kar zažigam. To so jetra, srce in vranica tega in tega.» Ko »čarovnik« ta postopek opravi sedmič, voščeno figuro zažge-in njegov sovražnik umre. Frazer meni, da ta čarovnija očitno združuje homeopatsko in prenosno magijo. Sovražnikova podoba se namreč izdelava iz stvari, ki so nekoč bile v stiku z njim in so celo deli njegovega telesa. Magija po načelih »zakona podobnosti« pa je izražena v podobi, ki je podobna sovražniku.

Drugi način malajskih vračev pa se po Frazerju opravlja tako: napravite čevlji dolgo truplo sovražnika, in to iz voska, vzetega iz zapuščenega čebeljega panja. In če prebodete temu kipcu oko, bo vaš sovražnik slep, če mu prebodete trebuh, bo bolan... Če pa želite, da ga takoj ubijete, razrežite kipec od glave navzdol. Nato ga zavijte, kakor bi zavijali mrliča, in molite nad njim, kot bi molili nad mrtvecem. Kipec zakopljite na sredini steze, za katero ste prepričani, da bo po njej prišla vaša žrtev in da bo šla čez zakopano figuro. Da pa njegova kri ne bi padla na vašo glavo, je treba reči:«To nisem jaz, ki ga pokopava. To je Gabrijel, ki ga pokopava.» Tako se bo krivda za umor prenesla na pleča nadangela Gabrijela, ki je od vas mnogo sposobnejši, da prevzame krivdo.

Čeprav se je homeopatska magija v glavnem uporabljala v zle namene, se je vendarle-čeprav redkeje-uporabljala tudi v dobre. Pri nekaterih Dajakih na Borneu pokličejo k ženi, ki se muči pri porodu, vrača; ta ji razumno poskuša olajšati porod. Hkrati drugi vrač zunaj poskuša doseči isti cilj, vendar na zelo nerazumljiv način. On se namreč pretvarja, da rojeva. Velik kamen, katerega ima privezanega na trebuhu, predstavlja otroka v maternici; vrač, ki v resnici pomaga pri porodu, daje navodila tudi vraču pred vrati, kako naj rodi. Ta počenja to toliko časa, dokler resnični porod ni pri kraju. Frazer navaja, da je ena od velikih prednosti homeopatske magije v tem, ker omogoča, da se zdravljenje opravlja na zdravniku namesto na bolniku, ki se tako osvobaja vsega trpljenja in nesreče, medtem ko gleda, kako se zdravnik pred njim zvija od bolečin. Zanimivo je tudi magično verovanje v Laosu, kjer lovec na slone, ko odide na lov, opomni svojo ženo, naj se med njegovo odsotnostjo ne striže in si ne maže telesa z oljem. Prepričani so namreč, da bi slon, če bi se žena strigla, raztrgal zanko, če pa bi se mazala z oljem, bi se slon iz zanke izmuznil.

4. HOMEOPATSKA MAGIJA NA SLOVENSKEM PODEŽELJU

V posameznih primerih čarovnij, ki so še danes ohranjene v izročilu preprostega slovenskega kmeta, bomo večkrat naleteli na primesi krščanstva. Prenos tradicij, ki je vsa ta verovanja prinesel med slovenske kmete še iz predkrščanskega obdobja in ki jih je Cerkev v mnogih primerih uporabila za svoje potrebe, je v marsičem enak primitivnim ljudstvom po svetu. Vendar pa v miselnosti slovenskega kmeta dandanes vera v magično moč prenekaterih »čarovnij« ni več tako močna, kot je bila nekdanj. V večini primerov lahko govorimo le še o tradicionalnih šegah in navadah, ne pa več o slepem verovanju v magično moč simpatije. Prenekatero »čarovnije«, ki so v slovenskem podeželskem prostoru zasnovane tako na homeopatski kot na prenosni magiji, se v izročilu niso več ohranile v izvirnosti in jih neredkokdaj lahko rekonstruiramo le s primerjanjem magičnih obredov, ki so še danes (ali pa tudi ne) ohranjeni med primitivnimi ljudstvi po svetu.

5. PRENOSNA MAGIJA

Drugo veliko vejo simpatične magije Frazer imenuje prenosna magija. Zasnovana je na prepričanju, da morajo stvari, ki so bile nekoč sestavljene, vedno ostati sestavljene, celo tedaj, kadar so popolnoma razstavljene druga od druge. V mnogih krajih sveta je veljalo pravilo, da se izruvani zob pusti na nekem mestu, kjer ga bo našla miš ali podgana. Verjeli so namreč, da bo ob pomoči simpatične zveze med otrokom in zobom prišlo pri otroku do trdnih stalnih zob, kot jih imajo glodalci. Druga dela, za katera se običajno verjame, da ostaneta v simpatični zvezi s telesom po pretrgani fizični zvezi, sta popkovnica in posteljica. To zvezo pojmujejo tako izrazito, da jo povezujejo z dobro ali zlo usodo posameznika v vsem njegovem življenju. Če sta njegova popkovnica in posteljica ohranjeni po predpisih, bo v življenju srečen; če pa sta poškodovani ali izgubljeni, bo v življenju trpel. Nekatera plemena zahodne Avstralije verjamejo, da človek dobro plava, če je njegova mati, ko se je rodil, vrgla njegovo popkovnico v vodo.

6. ČRNA MAGIJA

Sem prištevamo vse tiste »čarovnije«, ki jih uporabljamo v zle namene. Tipičen primer črne magije po principu magije prenosa-še danes ohranjen v izročilu preprostega kmeta- je »čaranje« v zle namene s pomočjo odtisa človekove noge. Navratil v Letopisu Matice slovenske poroča, da mu je neki rudar iz Celja razložil čarovnijo, s katero je mogoče škoditi svojemu sovražniku. Treba je le zabiti komu žebelj v stopinjo na mehkih tleh ali v travi. Žebelj pa mora biti pobran na pokopališču, in sicer med sveto mašo v cerkvi, natančno med povzdigovanjem. V tistem trenutku, ko hudobnež zabode žebelj v sovražnikovo stopinjo, se mu žebelj v resnici zapiči v koleno. Nesrečnež že naslednji dan ne more več hoditi in iz noge mu teče, dokler se ves ne posuši. Če pa nesrečnež opazi to hudobno dejanje za svojim hrbtom, naj gre devet korakov nazaj, naredi po tleh s prvo nogo znamenje križa, potem pa naj z nogo mahne v »nič«. Tako prenese čarovnijo na tistega, ki mu je skušal škodovati. In zlobnež se kmalu posuši. Tisti vraževerni ljudje, ki so bili mehkejšega srca in niso želeli svojega sovražnika ravno usmrtiti, pa so pogosto uporabljali drugačne čarovnije. Tako se je ohranila tudi čarovnija, kako sovražniku povzročiti, da bo imel uši. V okolici Zbelovega na Štajerskem so včasih verovali tako: če imaš sovražnika, vzemi kos njegovega oblačila in kos telečjih jeter. To skupaj zakoplji v živo mravljišče. In kakor bodo mravlje napadale jetra, tako bodo sovražnika napadale uši. Ne bo se jih rešil, dokler ne bodo mravlje požrle vseh jeter. Na principu prenosne magije je osnovana tudi vraža, še danes ohranjena v Nadolah pri Žetalah: kadar ima kdo tur na vratu, mora na cerkvenem pragu trikrat dihniti v koga in tur se bo v kratkem prenesel nanj.

7. BELA MAGIJA

Med slovenskim kmečkim življenjem se je ohranilo precej manj »čarovnij«, uporabnih v dobre namene. In to ne samo pri »čaranju v dobro«, sem bi lahko prištevali tudi vse že omenjene postopke, ko so ljudje hoteli odkriti in kaznovati hudobneža, ki jim je delal škodo. Saj so s to magijo posamezniki vendar dobili zasluženo kazen, četudi mnogokrat pretirano. Najhujšega maščevanja s smrtjo pa ne bi mogli prištevati k tako imenovani beli magiji. Primer: v Nemčiji obstaja skoraj splošno pravilo, da izruvani zob dajo v mišjo luknjo; če pa to storijo z izpadlim mlečnim otroškim zobom, otrok ne bo trpel zaradi zobobola.

8. PREMIKANJE NA DALJAVO-MAGIČNA TELEKINEZA

Zelo zanimivo je verovanje o premikanju na daljavo, ki temelji na obeh glavnih principih magične simpatije: na podlagi zakonitosti homeopatske magije ter na zakonitostih prenosne magije. O takšnem »čarovniškem« premikanju na daljavo, ki bi ga upravičeno imenovali tudi »magična telekineza«, nam je ohranil zanimivo poročilo tudi naš slavni kronist baron Janez Vajkard Valvasor, ki piše:«Tako sta bila dva stara vojaka, eden po rodu iz pokrajine Hessen, drugi pa poljski plemič. Ker nisem nikoli nikjer na svojih potovanjih srečal nobenega Poljaka, ki ne bi bil plemič, mislim, da se jim plemstvo obesi kar samo, brž ko zapuste svojo domovino. Preden sta prišla k nam, sta bila na Španskem, kjer sta se za cesarja bojevala s Portugalsko. Bila sta dobra stara tovariša, čeprav ne v popolnoma dobrih stvareh. Poljak je sicer v svoji mladosti študiral, pozneje pa se je spravil na različne hudičeve umetnosti, med katerimi je tudi ta, da je mogel po želji moško ali žensko osebo od daleč priklicati k sebi, le da je ime tri njene lase. Te tri lase je potegnil skozi šivanko, s katero so zašili mrliča. V šivanko je vdela tri lase in ob sončnem zatonu je na določenem mestu stopil na šivanko, ki je stala s konico navzog in govoril pri tem določene besede; tako je morala oseba, katere so bili lasje, priti. To je večkrat prakticiral, posebno z ženskami, vendar na skrivaj, da ni vsak vedel. Povedala so mi to njegova lastna usta in še to, da se mu stvar zmerom ne posreči, čeprav ni vedel, zakaj ne. Plevel se hoče širiti, tako je tudi ta slabi umetnik svojo prekleto umetnost prenesel na Hessenca, s katerim se je dogovoril, da ga bo na ta način rešil, če bo ujet. Zato sta pri sebi zmerom nosila eden drugega lase in tako šivanko. Ko so Hessenca enkrat ujeli Francozi, je Poljak četrti dan uporabil čarovnijo z lasmi, nakar se je njegov tovariš še pred dnem pojavil pri njem. Ta dva jezdeca sta bila pozneje oba ujeta, če naj verjamemo njuni izjavi, pa tudi drugi so trdili, da sta s pridom zbežala, kakor je že temu. Bila sta na portugalski strani med francoskimi pomožnimi konjeniki; ko pa sta Španija in Portugalska sklenili mir, so francoske pomožne konjenike prepeljali z ladjo v La Rochelle, kjer so jih izkrkali in odpustili. Mnogi so šli v švicarskih pešcev, v katerem sem bil tudi jaz. Med temi sta bila tudi ta dva tiča. Tu sem mogel z njima govoriti in vprašal sem Hessenca, kako mu je bilo na poti, ko je bil odpeljan iz ujetništva. Prisegel je pri duši in telesu, da bo povedal po pravici. Rekel je, ko so ga ujeli, da je bil v stražnici zaprt še z drugimi ujetniki. Nekako opolnoči, ko si je prižgal pipo tobaka in malo povlekel, se je pogreznil v nekakšen spanec ali nezavest. Sanjalo se mu je, da se plazi čez globok vodnjak in je bil v nevarnosti, da pade vanj. Ko pa se je še pred sončnim vzhodom zbudil, se je znašel poleg svojega prijatelja Poljaka, začuden in s pol prazno pipo v rokah. Imena obeh krajev, kjer je bil Hessenec ujet in Poljak vkvartiran, sem pozabil, bila pa sta, to še vem, oddaljena sedemindvajset nemških milj.» Če skušamo analizirati Valvasorjevo poročilo, lahko ugotovimo, da ni nobenega dvoma, da je bistveni del »čarovnije« zasnovan na principu prenosne magije. Lasje, ki jih je »posedoval« Poljak, so bili neločljiv del Hessenčanovega telesa in po že večkrat omenjeni teoriji z njim v stalnem stiku. Zanimivo je tudi dejstvo, da je lase Poljak pretikal skozi šivankino uho, kar pa bi lahko povezovali s principom homeopatije ali »zakonom podobnosti«. Posledica je podobna svojemu vzroku-trdi teorija. In če

so se lahko lasje izmuznili skozi šivankino uho, se je potem lahko tudi Hessenčan izmuznil iz sovražnikovega ujetništva. Zanimivo je, kako si skrivnostno simpatijo razlaga Valvasor: «Tega takrat nisem mogel doumeti, šele pozneje se mi je stvar razjasnila, ko sem take primere videl napisane in obrazložene v učenih knjigah in ko sem se o teh stvareh pogovarjal z možmi, ki jim tudi nadnaravne skrivnosti niso bile tuje.

9. MODELI MAGIJE

Razdelitev magije v pet različnih modelov (oziroma štiri in en model) naj bi predstavljala zgolj sredstvo za boljše razumevanje praktičnih možnosti različnih magičnih sistemov in ne kot razlaga različnih načinov delovanja magije.

Praksa je potrdila učinkovitost vpogleda v magijo, razdeljeno v naslednje kategorije:

1. duhovni model
2. energijski model
3. psihološki model
4. informacijski model
5. meta model

DUHOVNI model magije je eden najstarejših in se je pojavil nekoliko kasneje ali skoraj istočasno z drugim, energijskim modelom. Najdemo ga v različnih kulturah in religijah širom sveta. Njegova glavna značilnost je obstoj onostranstva, "drugega" sveta, ki ga naseljujejo največkrat avtonomna bitja oziroma stvori, kot so n.pr. angeli, demoni, božanstva ipd. Magik je tisti, ki lahko vstopi v ta svet po svoji volji, lahko po njem potuje, pozna tamkajšnji jezik in navade. V njem si lahko pridobi prijatelje ali sovražnike. Vse to ponazarja tudi nemška beseda za čarovnico-"hexe", ki izhaja iz staronemške besede "hagazussa", kar bi lahko prevedli z "jezdecem ograj". To pomeni, da "hagasuzza" jezdi ograjo med svetovi, da je doma v vsakodnevnem življenju in drugem, magičnem svetu duhov. Tako duhovni model magije označujejo duhovi, stvori, ki so ponavadi nevidni. Naloga magika je, da jih s svojo voljo pripravi k delovanju. To poskuša doseči z molitvijo, prošnjo, zamenjavo, podkupovanjem ali celo z grožnjami, kot n.pr. v srednjeveški demonski magiji.

Duhovni model je prevladoval v tradicionalni in dogmatski magiji vse do danes.

Največkrat omenjena magika tega modela sta Franz Bardon in Aleister Crowley.

ENERGIJSKI model magije se na Zahodu pojavi po pojavu mesmerizma ob koncu 18. stoletja. Anton Mesmer ni bil okultist, a so sodobniki nanj gledali kot na nekoga, ki dela čudeže s ponovnim odkritjem starodavnih načinov zdravljenja s pomočjo hipnoze in magnetizma. Proslavil se je s svojo teorijo animalnega magnetizma, ki govori o posebni moči znotraj vsakega organizma. Pri svojem zdraviteljskem delu je uporabljal tudi kovinske magnetne. Francoska revolucija je začasno prekinila njegovo delo, a njegova teorija ni bila pozabljena. Povzeli so jo številni okultisti in na njeni podlagi razvijali svoje magične sisteme. Eden prvih je bil Bulwer Lytton, ki je potrdil obstoj "notranjih" energij v organizmih in jih poimenoval Vril (latinsko

"virilitas" pomeni moč). Kasneje srečamo energijske modele magije še pri Reichenbachovem konceptu, poimenovanem Od, pri Eliphasu Levyju v njegovi "astralni svetlobi in pri Mme. Blavatsky, ki je povzela teorijo Prane po indijski fiziologiji Yoge. V tem času so antropologi in etnologi odkrili polinezijski koncept Mane, v Aziji pa so se vse bolj zanimali za kitajski princip "Ki" ali "Ch'i". Zlasti zadnja dva primera govorita v prid dejstvu, da se je ta princip v bistvu pojavil mnogo prej kot v 18. stoletju, saj ga srečamo že v zgodnjih šamanskih kulturah. Za šamansko magijo je namreč značilno, da je zelo pogosto mešanica duhovne in energijske magije (n.pr.: šaman pogosto prikličje duhove ali božanstva, ki mu dajo energijo ali pa uporabi svojo moč za pridobitev njihove pomoči ali uslug). Po mnenju magika svetu daje moč notranja energija organizmov. Njegova naloga je, da izostri svojo sposobnost sprejemanja in manipuliranja te vitalne- življenjske energije. Ker je v bistvu vsak pojav dogajanje neke energije, magik onostranskega drugega sveta duhov in stvorov ne potrebuje. Teorijo obvladovanja in uporabe energij srečamo pri mnogih znanih magikih preteklosti. Do prave popularnosti tega modela magije pa je prišlo po sedemdesetih letih 20. stoletja s pojavom hipijevstva, ko so se razcvetele mnoge vzhodnjaške teorije in prakse.

PSIHOLOŠKI model magije je zahodni sistem mišljenja in zlasti psihologija sta doživela revolucionaren preobrat s pojavom teorije o podzavestnem, ki jo je oblikoval Sigmund Freud. Z njo je človek postal bitje, ki ga njegova zavest le delno obvladuje in kontrolira njegova dejanja. Tako je psihologija zapustila svoj trajen pečat tudi na področju magije. Psihološki model magije ne želi pojasniti, kako magija sama deluje. Svoje delovanje utemeljuje na spoznanju, da podzavest v človeku deluje, če jo pravilno "nagovorimo" ali sledimo pogojem njenega delovanja (Carl Jung je kasneje pojem podzavestnega preoblikoval v nezavestno). To magik lahko doseže v stanju transa, s predlogi ali z uporabo simbolov. V tem primeru mu simboli služijo kot sredstvo asociacije in načina komuniciranja med magično zavestjo in videzom podzavesti, ki je odgovorna za njeno delovanje.

Tudi v tem modelu magije srečamo Aleisterja Crowleya, čeprav ga je bolj pritegnil duhovni model. Vsekakor pa je umetniško uporabil psihološki vidik, da bi magijo približal tudi največjim skeptikom svojega časa.

Veliko večji premik v razvoju psihološkega modela magije je napravil Austin Osman Spare.

Tako je "psihološki" malik programer simbolov in različnih stanj zavesti. Pri tem ne potrebuje transcendentnega onostranstva ali posebnih prefinjenih oblik energij. Hkrati pa njegovo delovanje izhaja iz prepričanja, da oboje obstaja kot nekaj, kar njegova podzavest lahko s pridom uporabi.

V letih, ki so sledila sedemdesetim dvajsetega stoletja, je ta model magije postal prevladujoč zlasti v angleško govorečem svetu magikov (Israel Regardi, Dion Fortune, William Butler, Francis King, Williaam).

INFORMACIJSKI model magije se je pričel razvijati po letu 1987 in danes še vedno išče dokončno smer svojega razvoja oziroma svoj cilj.

Izhaja iz naslednjih stališč:

- energija sama je "molčeča", potrebuje podatke, kako naj učinkuje v skladu z zakoni narave

- informacija sama nima mase ali energije, zato je hitrejša od svetlobe; lahko jo oddajamo ali sprejemamo v vsakem prostoru ali času. Neposredna uporaba teh stališč oblikuje poseben model magije, ki jo nekateri poimenujejo "cybermagic" oziroma magijo kontroliranega prenosa informacij. Takšna magija za svojo uspešnost ne potrebuje magika v transu. Potrebno je aktiviranje možganov in hrbtenice, magika ali osebe, ki je njegov cilj. Želena informacija priključ ali oddaja (podobno kot računalniški ukaz "kopiraj") in pri tem ne potrebuje neke posebne moči, vse dokler so ukazi pravilno oblikovani. Uspehi tega modela magije so pomembni zlasti na področju zdravljenja, učenja jezikov in drugih oblik prenosov znanja. Čeprav izgleda ta model magije najsodobnejši in s tem najmlajši, je v svojem bistvu eden najstarejših (nekateri stari zapisi iz Vzhoda govore v gurujih, ki so s pomočjo medsebojne meditacije pred svojo smrtjo učencem posredovali vso svoje znanje).

META model magije pravzaprav ni poseben model. Je le model, ki govori o uporabi vseh drugih modelov. Magiku daje edino in osnovno napotilo:

" Vedno uporabi tisti model, ki najbolj ustreza tvojemu namenu."

Magija je vseskozi obstajala v mnogih modelih, ki so obstajali samostojno ali v medsebojnem prepletanju. Čas je bil tisti, ki je nekemu modelu dal večjo veljavo.

10. KAKO UPORABLJAMO MAGIČNA ORODJA?

Preprosto povedano, orodja so pripomočki s katerimi si pomagamo pri izvajanju magijskih obredov. Uporabljamo jih ali za povečanje moči urokov, ali pa za zaščito pred njihovimi nezaželenimi vplivi. Tukaj je nekaj (pogosto nasprotujočih) pravil, ki bi se jih morali držati, kar zadeva magična orodja:

- Pred uporabo se jim je treba posvetiti in jih blagosloviti
- Pred uporabo se jim je treba posvetiti in jih blagosloviti
- izdelati jih morate sami ali pa jih dobiti kot darilo
- Če se kregate za ceno orodja ali njihovih komponent, to prinese nesrečo pri izvajanju obredov
- Ne dovolite nikomur, da se dotika vaših orodij
- Najboljša so tista orodja, ki jih naredite sami in so iz naravnih komponent
- Meč ali nož, ki je že prelival kri more biti očiščen pred posvetitvijo.

11. LITERATURA

- DONINI, A.: prevedel, avtorjeve opombe in pojasnila dopolnil, imensko in stvarno kazalo sestavil Bordon, R. 1965. Oris zgodovine verstev. Ljubljana: Državna založba Slovenije
- BEN SIMEON, A.: prevedla Hercog, J. 2002. Knjiga svete magije Abra-Melina Maga. Šmarješke toplice: Stella
- SHINE, B.: prevod dela Mind Magic. 1994. Magija uma: Kluč do vesolja. Ljubljana: NUK
- Splet: <http://mysterious.mojforum.si/mysterious-about28.html>; http://www.geocities.com/nocna_magija/1.html; <http://ave.medjugorje-si.org/forum/archive.php/otit213vudumagijauroki-%C4%8Daranje.html>; ...